

VTT

**MATINE Hybridinanokomposiittien
3D-tulostus häiveratkaisuihin**

3xDPRINT
Tutkimusseminaari 16.11.2023

13/11/2023 VTT – beyond the obvious

Esityksen sisältö

1. Projektin perustiedot
2. Tausta ja lähtökohdat
3. Tutkimuskysymys
4. Tavoitteet
5. Toteutus ja tulokset
6. Yhteenveto

Projektin perustiedot

Tutkimushanke: Hybridinanokomposiittien 3D- tulostus häiveratkaisuihin

Lyhytnimi: 3xDPRINT

Tutkimussopimuksen projektikoodi: 2500M-0143

Projekti on kaksivuotinen alkaen 1.2.2022 ja päättyen 30.11.2023

Rahoitus: MATINE 144044 €, VTT 49050 €, yht. **193094 €**

Ohjausryhmä:

Kati Vuorenvirta (PLM)

Satu Mustalahti (PVTUTKL)

Tomi Lindroos (VTT)

Pertti Lintunen (VTT) sihteeri

Projektiryhmä

Pertti Lintunen

Tomi Lindroos

Timo Kinos

Arto Hujanen

Tausta ja lähtökohdat

Sähkömagneettisen spektrin hallinnan on todettu olevan välttämätön edellytys modernissa sodankäynnissä.

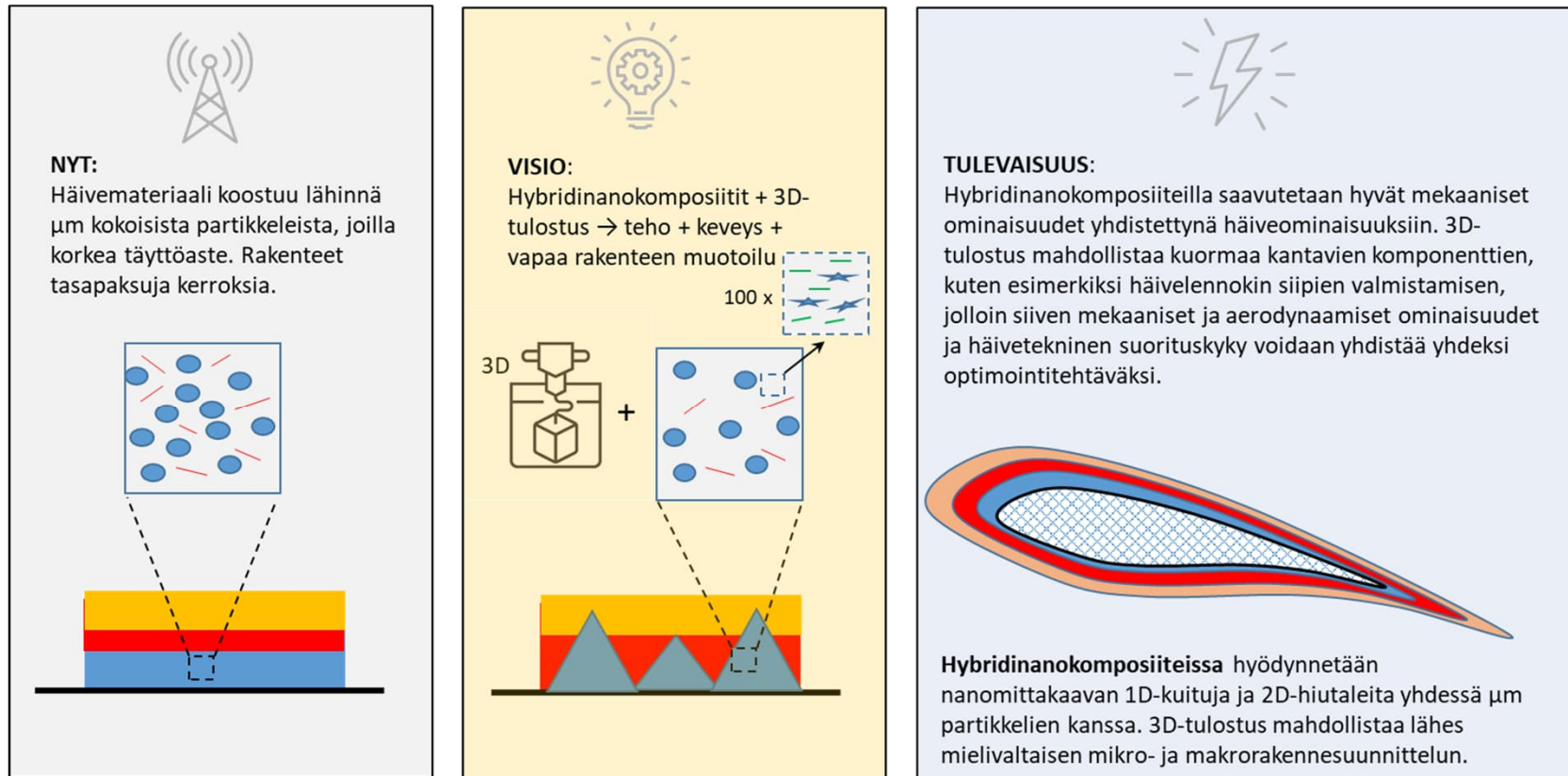
Sensorijärjestelmien nopea kehitys on luonut tarpeen kehittää nopeasti uusia menetelmiä myös herätteiden hallintaan.

Nykyiset häiveratkaisut on valmistettu pääasiassa yksi tai useampi kerroksisista, päällekkäisistä tasomaisista materiaalikerroksista.

Uudet materiaali ja valmistustekniikat, kuten nanomateriaalit ja 3D-tulostus yhdistettynä kehittyneisiin simulointimenetelmiin avaavat täysin uusia mahdollisuuksia monimutkaisiakin muotoja hyödyntävien häivemateriaalien ja rakenteiden toteutukselle.

Tausta ja lähtökohdat

Tutkimuksen lähtökohdat ja visio suorituskyvyn muodostumisesta on esitetty skemaattisesti kuvassa

Tutkimuskysymys

Tutkimuksen lähtökohtana oli kysymys, miten eri teknologioita voidaan yhdistää suorituskyvyn maksimoimiseksi. Kehitystyötä ohjaavat seuraavat tutkimuskysymykset:

- 1) Kuinka paljon suorituskykyä voidaan parantaa yhtäaikaisella materiaaliominaisuuksien räätälöinnillä ja rakenteellisella 3D-optimoinnilla?
- 2) Voidaanko 3D-tulostuksen keinoin valmistaa riittävän tehokkaasti rakenteellisia kuormaa kantavia komponentteja, joissa häiveominaisuudet ovat integroituna?

Tutkimussuunnitelma

Työn toteutus ja tutkimuksen osa-alueet

Materiaalien suunnittelu:

- 1D- ja 2D-nanomateriaalit valittiin kirjallisuudesta saatujen esitietojen ja kaupallisen saatavuuden perusteella. 1D-materiaaleista hiilinanoputket ja 2D-materiaaleista grafeenihiutaleet muodostavat perustan hybridinanokomposiittien kehitykselle yhdessä VTT:n aiemmissa projekteissa kehittämän ferromagneettisiin mikrometrikokoluokassa oleviin partikkeleihin perustuvan häivemateriaalin kanssa.

Filamenttien/granulien valmistus ja tulostuskokeet:

- Potentiaalisimmista materiaaliyhdistelmistä valmistettiin suuremmat erät filamenttien sekä granulien valmistukseen ja edelleen 3D-tulostuksen kehittämiseen.
- Projektin alkupuolella filamentin valmistuksessa keskityttiin tasapaksuisen ja hyvän pinnan laadun tuottavien materiaali- ja prosessiparametriyhdistelmien kehittämiseen. Haastavien koostumusten ja filamenttilangan valmistuksessa tarvittavan laitteen rajoitusten vuoksi päädyttiin lopulta granulien käyttöön tulostuksessa.
- Tulostuskokeiden ensisijainen tehtävä oli selvittää tulostuksen reunaehdot mm. pienin mahdollinen tulostusuuttimen koko ja sitä kautta saavutettava tulostustarkkuus sekä edelleen tulostettavien kerrosten välinen adheesio

Tutkimussuunnitelma

Työn toteutus ja tutkimuksen osa-alueet

Rakenteiden suunnittelu ja simulointi:

- Suunniteltiin ja simuloitiin kolmiulotteinen häivemateriaali. Näille rakenteille tehtiin häiveominaisuuksien simuloiteja käytettävissä olevilla sähkömagnetiikka -simulaattoreilla (esim. HFSS).

Koekappaleiden valmistus, mittaukset ja demonstrointi:

- Mallinnuksesta saatujen tulosten perusteella 3D-tulostettiin komposiittimateriaaleista koekappaleita häiveominaisuuksien testaamiseen VTT:n mittauslaitteistolla.
- Tulosten perusteella arvioitiin simulointityökalujen tarkkuutta sekä 3D-tulostuksen kykyä tuottaa suunniteltuja rakenteita.
- Tämän tiedon pohjalta muodostettiin näkemys suunnittelumenetelmien tarkkuudesta ja 3D-tulostuksen mahdollisuuksista huomioida ja tuottaa eri mittakaavan piirteitä.

Additively manufactured metastructure design for broadband radar absorption

Article in Beni-Suef University Journal of Basic and Applied Sciences - December 2021

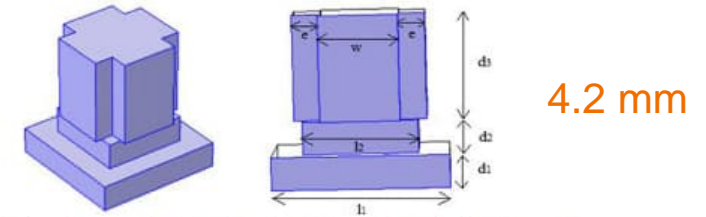

Fig. 1 Designed unit cell radar absorbing metamaterial with three layer cross stack structure. a Model of periodic unit. b Model size, $l_1 = 40$ mm, $l_2 = 28$ mm, $w = 18$ mm, $e = 0.6$ mm, $d_1 = 0.8$ mm, $d_2 = 0.8$ mm, $d_3 = 2.6$ mm.

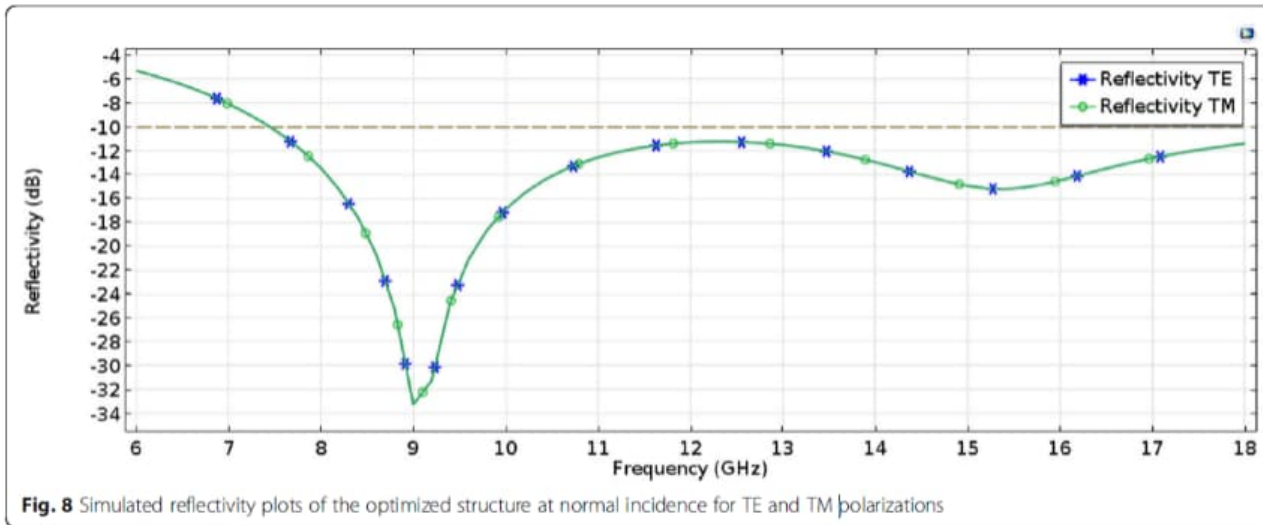

Fig. 8 Simulated reflectivity plots of the optimized structure at normal incidence for TE and TM polarizations

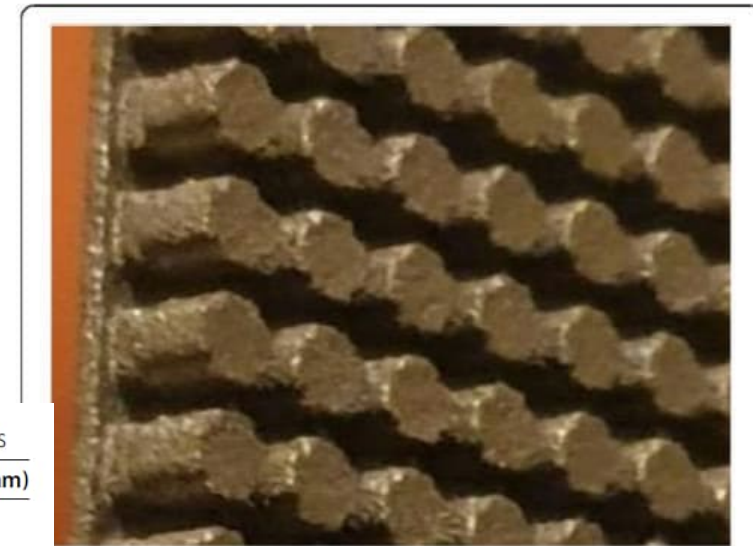

Fig. 3 Additively manufactured radar-absorbing metastructure

Table 1 Comparison of -10 dB absorption bandwidth range between radar-absorbing metastructure of this work and previous works

Reference	Material	Frequency range (GHz)	Effective absorption bandwidth	Thickness (mm)
[13]	Conductive ABS	4–12	5.43	3.50
[17]	Graphene/nano-Fe ₃ O ₄ /PLA	12.4–16.0	3.60	3.00
[18]	Conductive ABS	3.9–12.0	8.10	9.37
[19]	Conductive PLA	6.0–8.50	2.50	5.04
This work	Graphite SLS	7.6–18.0	10.40	5.00

A wide-angle broadband electromagnetic absorbing metastructure using 3D printing technology

Yubing Duan, Qingxuan Liang*, Zhen Yang, Zhaohui Li, Haoyu Yin, Yi Cao, Dichen Li*

School of Mechanical Engineering, Xi'an Jiaotong University, Xi'an 710049, China

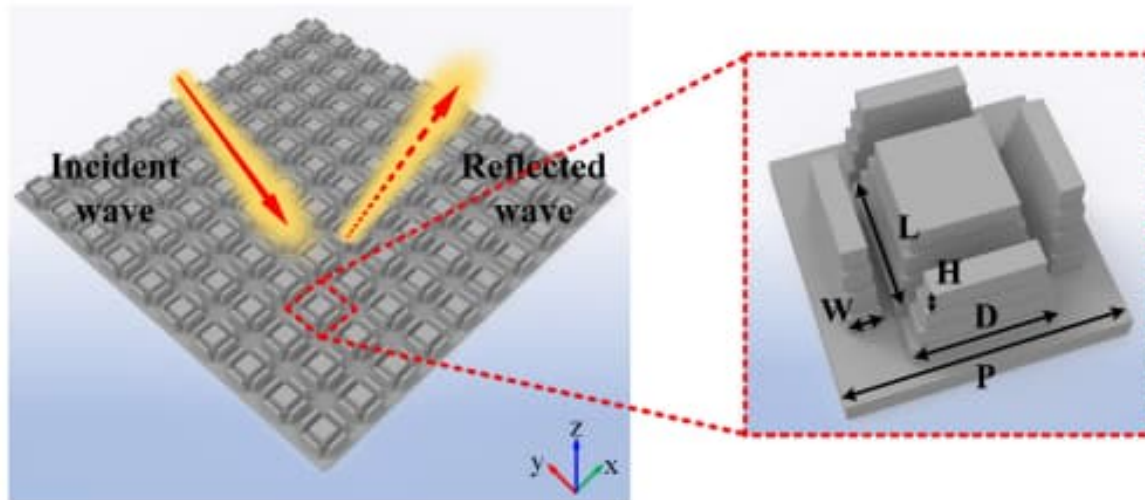

Fig. 1. Schematic diagram of the designed complex gradient composite metastructure.

complex gradient metastructure are confirmed as $k = 0.9$, $L = 15$ mm, $W = 3$ mm, $D = 15$ mm, $H = 2$ mm.

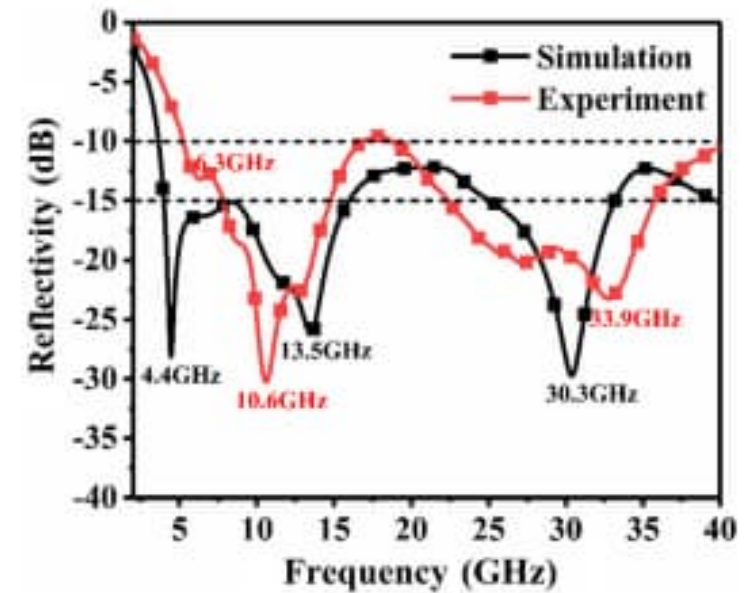

Fig. 6. Comparison of the simulation and experimental reflectivity of the complex gradient metastructure.

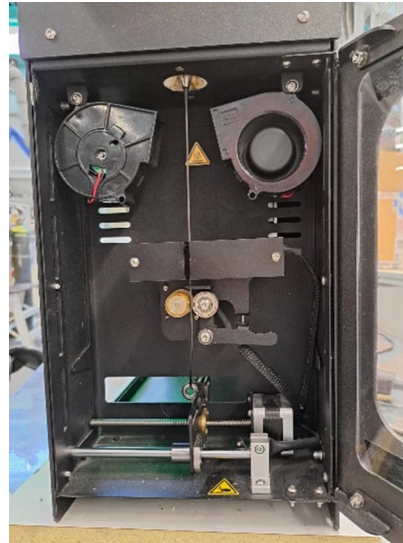

3D-tulostus @ VTT

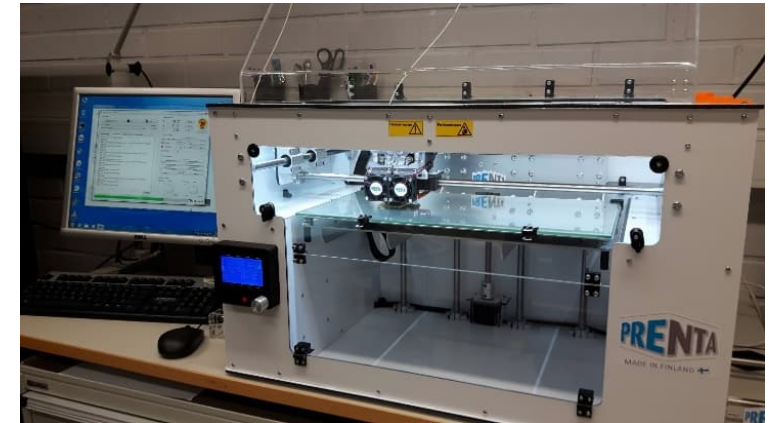
Lähtöaineiden kompaundointi

Filamenttilangan ekstruusio

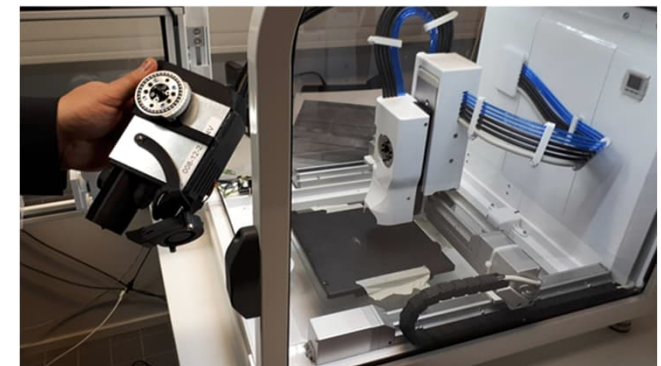
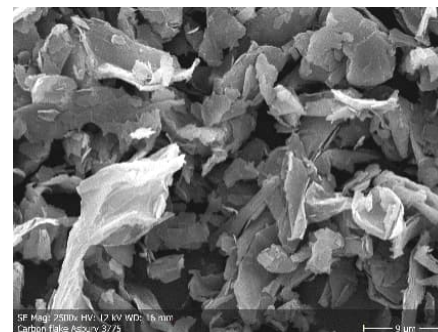
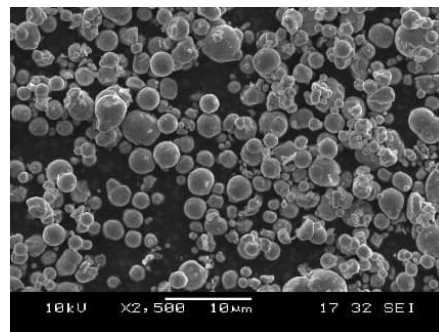

3D filamentitulostin (FDM)

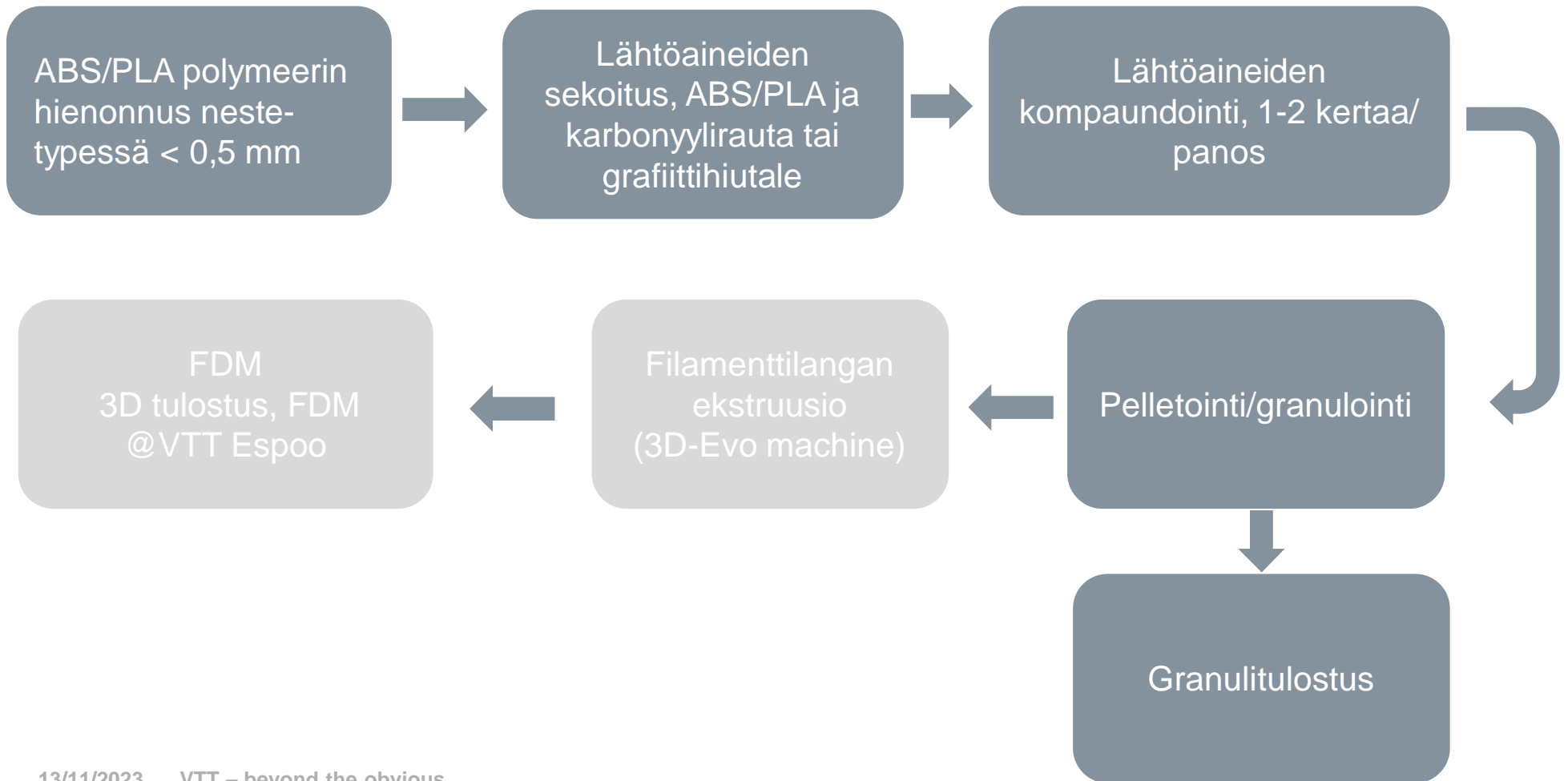

Granulitulostin (FGF)

- Matriisi ABS/PLA polymeeri
- Täyteaineet:
  - Karbonyylirauta
  - Grafiittihiutale/hiilimusta

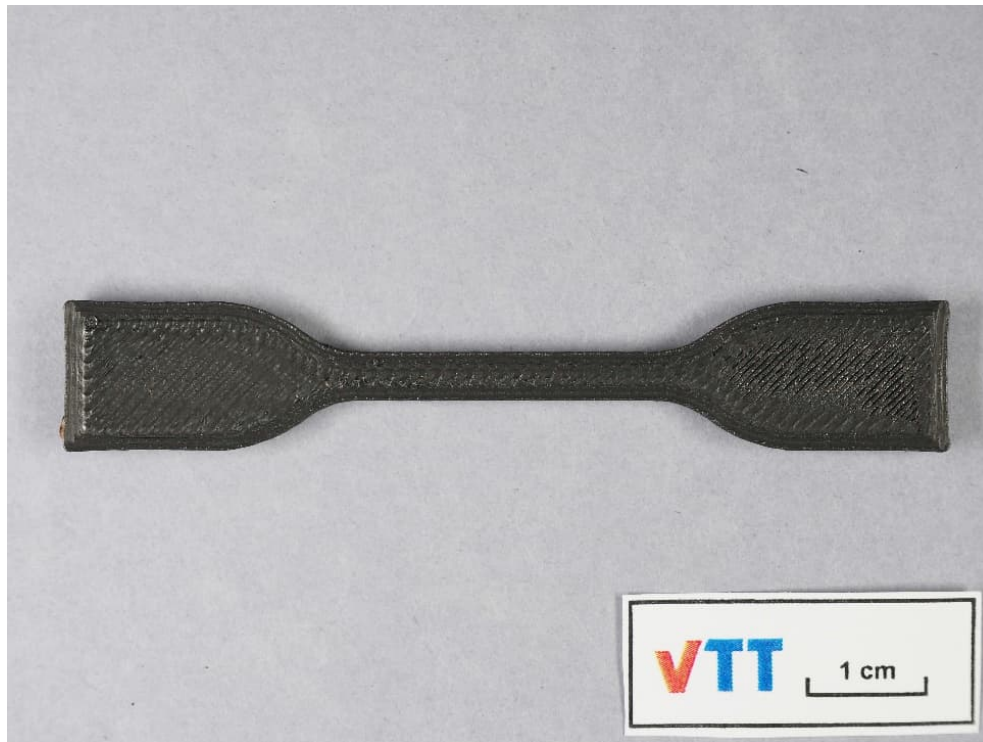

Komposiittimateriaalin valmistus ja tulostus

Tuloksia

Filamenttilangasta tulostettuja grafiittiseosteisia koekappaleita

ABS + grafiitti

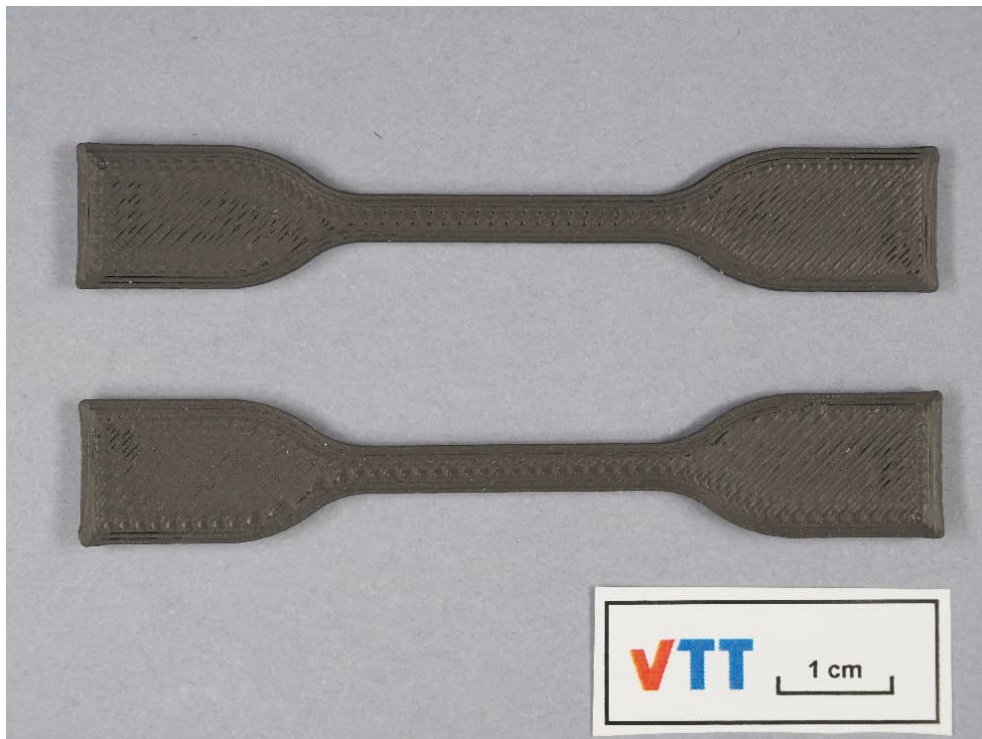

ABS+grafiitti+vaha (korkeampi graf. seostus)

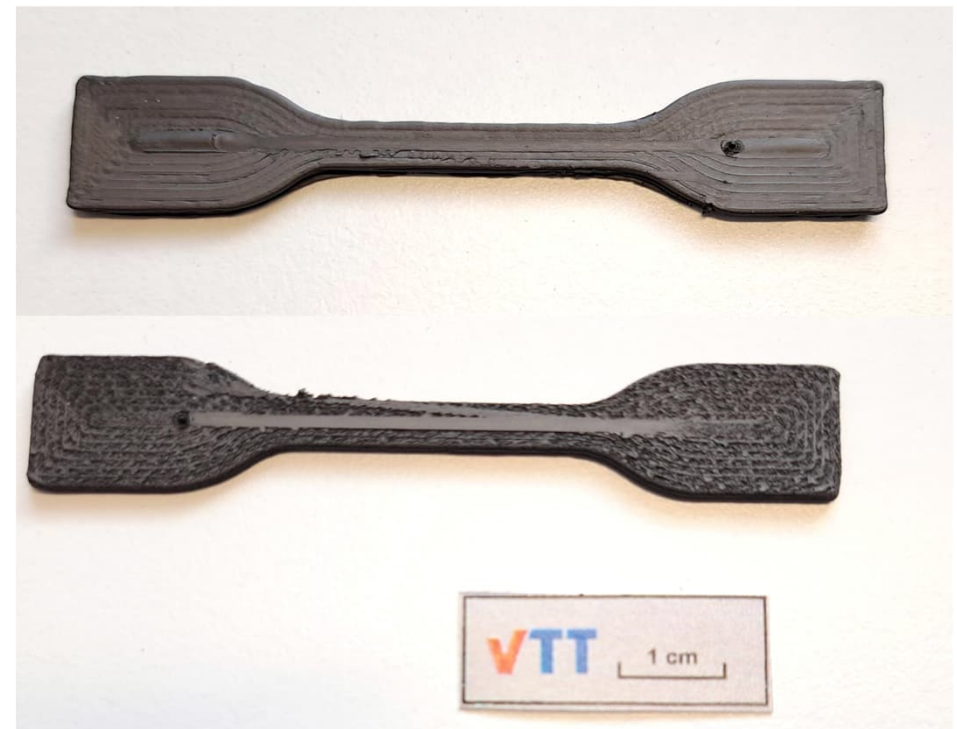
Filamenttilangasta sekä granuleista tulostettuja Fe-seosteisia koekappaleita

Filamenttitulostus

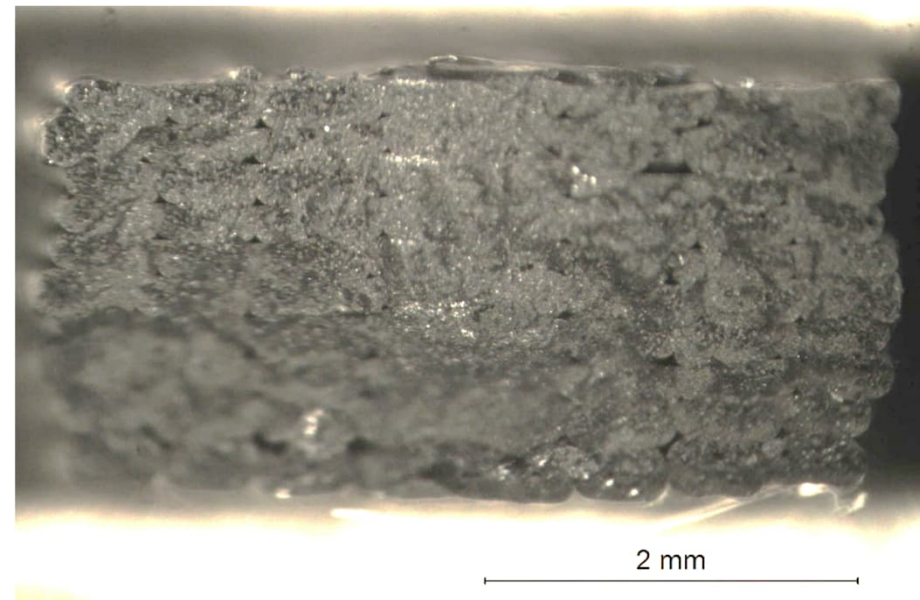
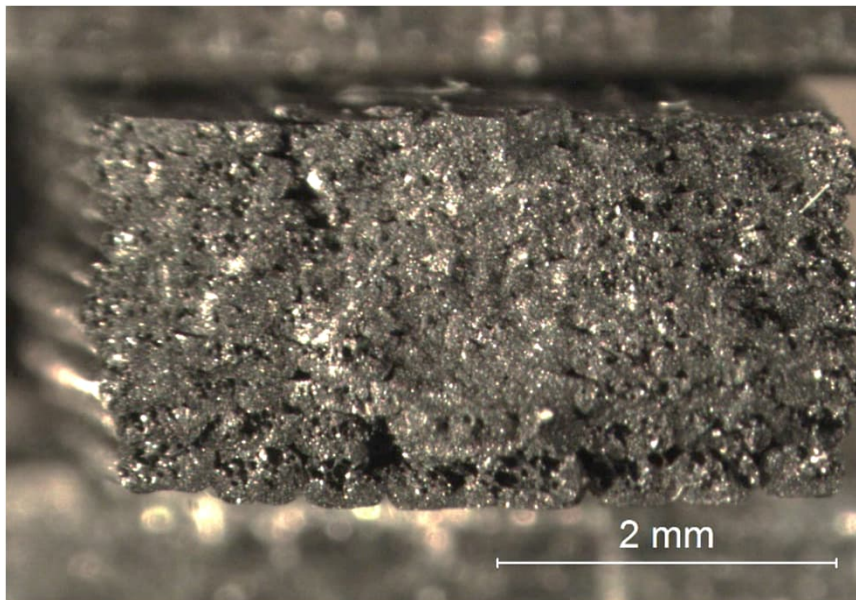
ABS + karbonyylirauta

Granulitulostus

ABS + karbonyylirauta, alempi kpl, korkeampi seostus

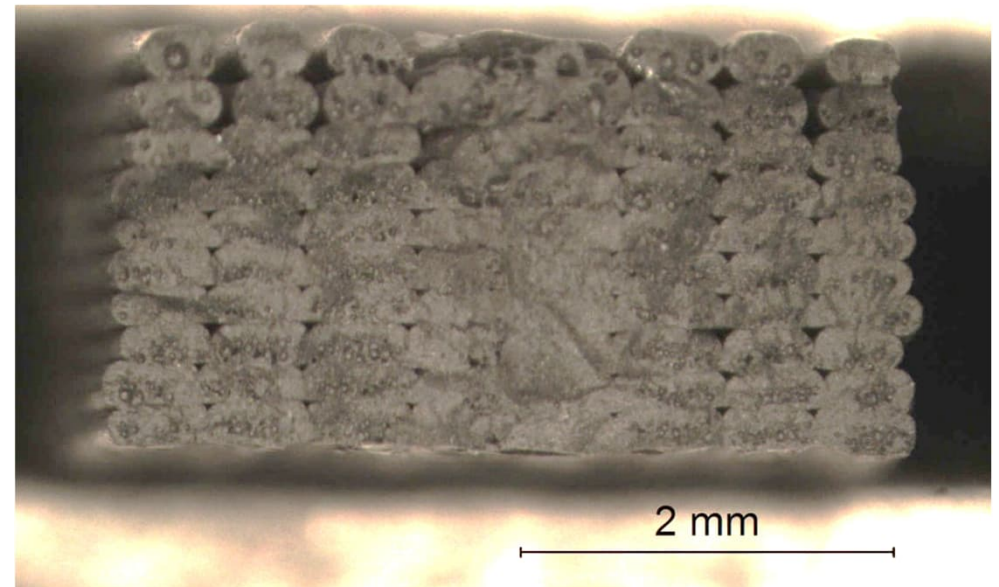
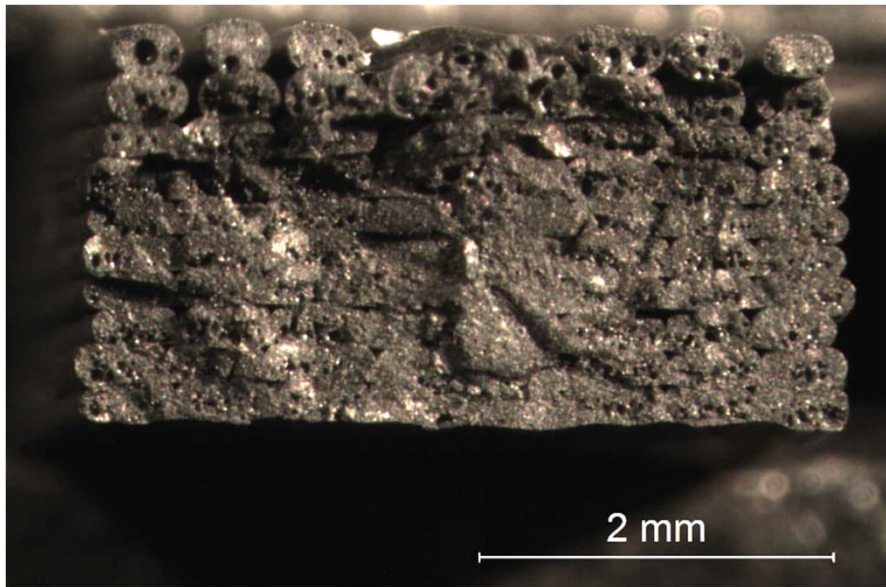
Tulostettujen osien rakenne (murtopinta poikkileike)

ABS+ grafiitti

Tulostettujen osien rakenne (murtopinta poikkileike)

ABS +karbonylirauta

Kuvia granulitulosteista: materiaalit G9 ja G10

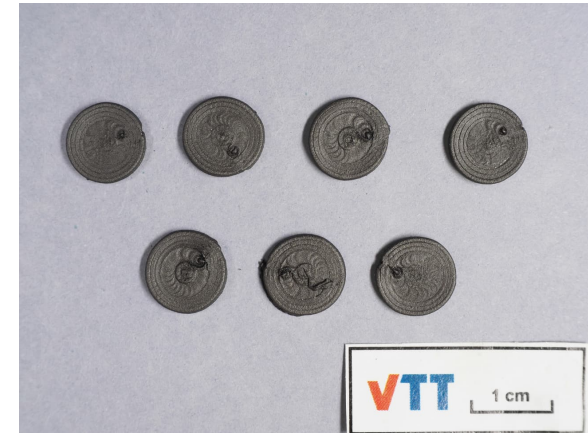
Tulostuslämpötilan vaikutus

MATINE_G9_190C

MATINE_G10_215C

MATINE_G10_193C

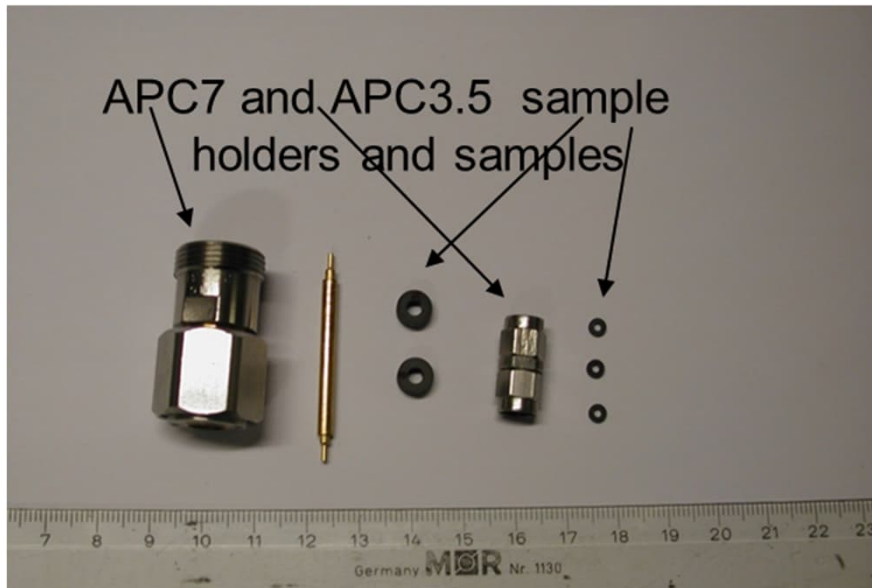

G10_193C and 195C_MP4_2_v4

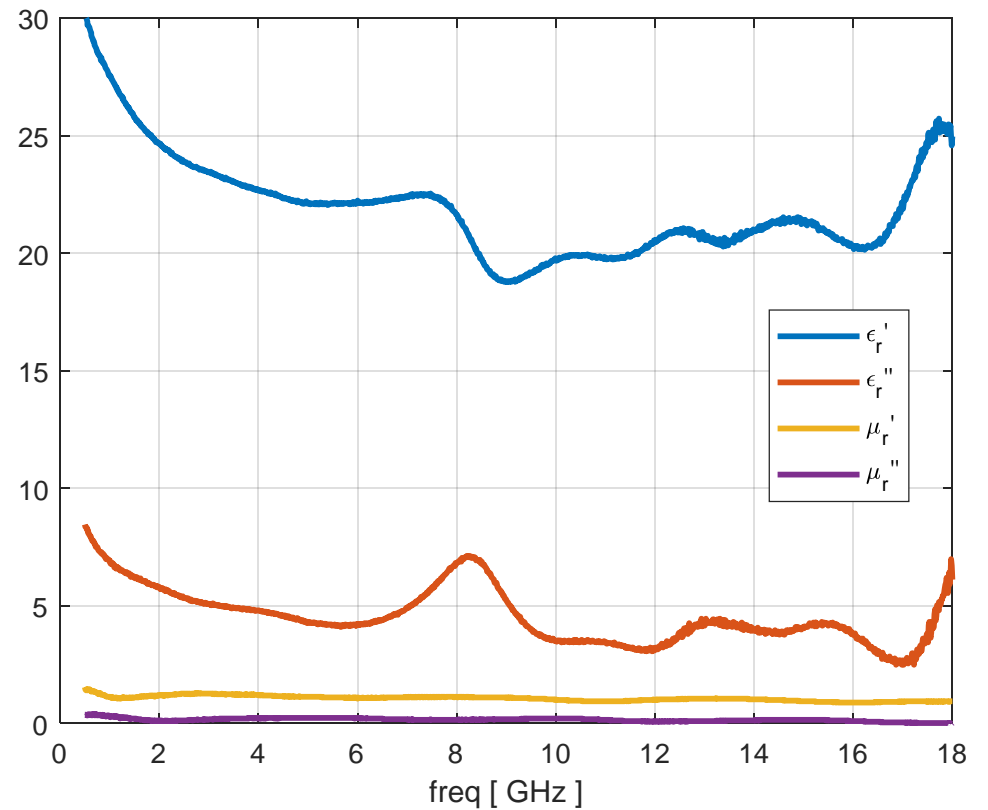
Mittausesimerkki

Mittauksissa käytettiin koaksiaalista näytteenpidintä

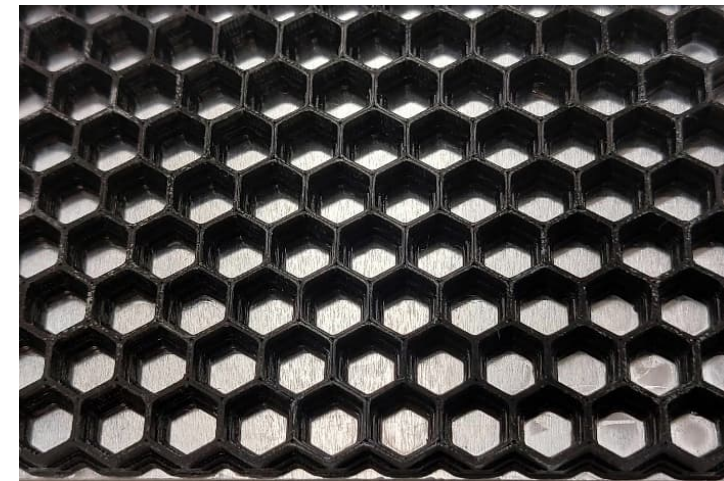
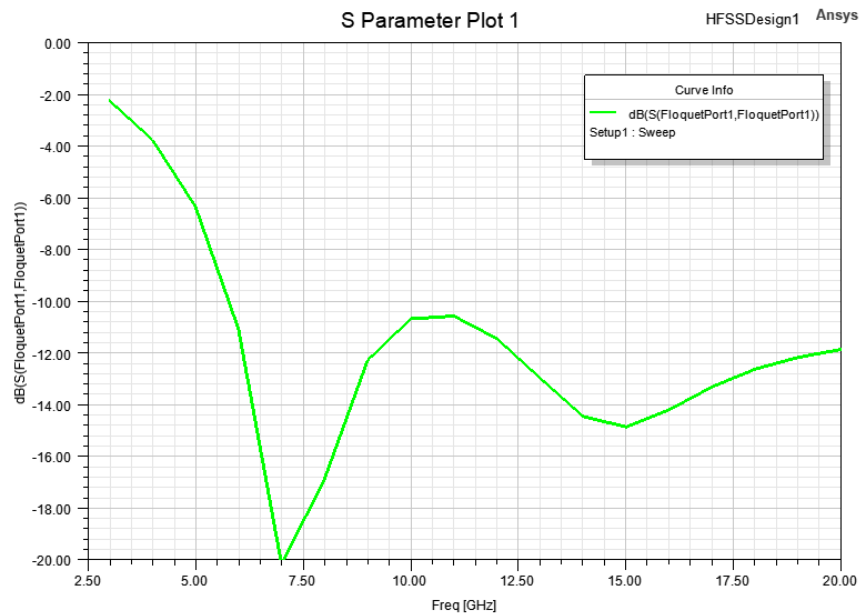
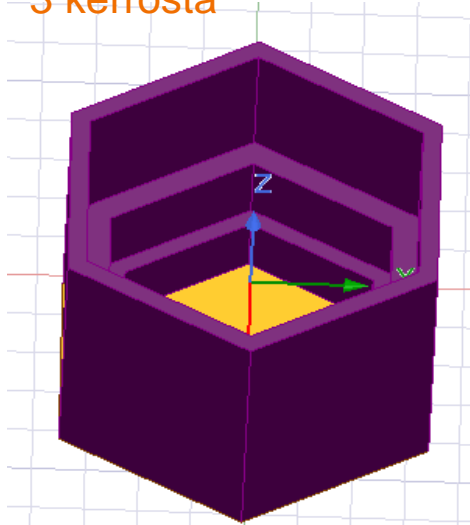

G10 Mitatut aineparametrit

Simuloitu ja tulostettu rakenne I- versio

Hunajakkeno
"Unit Cell"
3 kerrosta

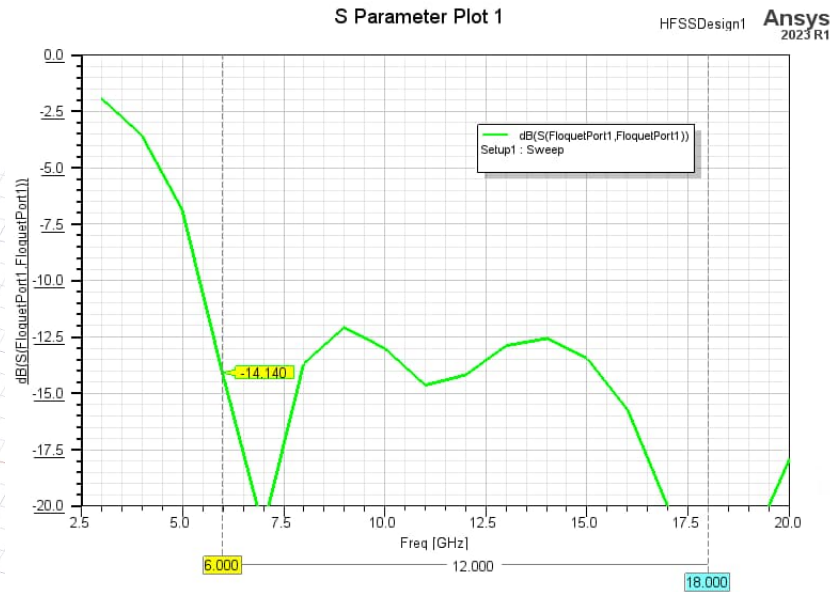
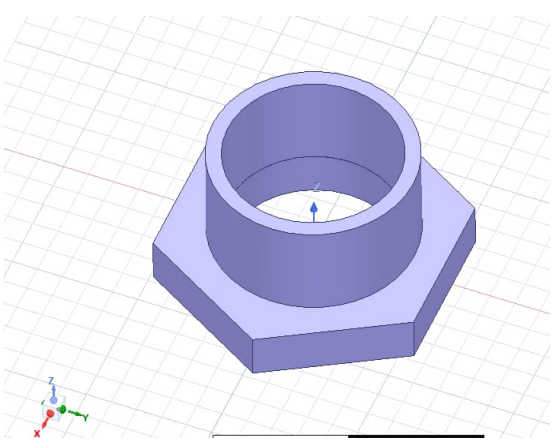

Demokappale 100x100 mm tulostettuna

Simuloitu ja tulostettu rakenne II- versio

Hunajakkeno
"Unit Cell"
2 kerrosta

Neliöpaino: 3.5 kg/m²

Demokappale 125x150 mm tulostettuna

Yhteenveto

Tulostusmateriaalinen valmistus:

- Grafiittiseosteisen lankojen valmistus onnistui tasalaatuisena
- Fe- seostus aiheuttaa filamenttilankaan helposti paksuusvaihtelua mikä ylittäessään langan tavoitepaksuuden aiheuttaa tulostuksessa keskeytyksiä
- Jatkossa siirryttiin korkean Fe- seosteisen materiaalin tapauksessa granulien valmistukseen

3D tulostus, FDM ja FGF:

- Grafiittiseosteisen lankojen tulostus onnistui tasalaatuisena
- Fe- seosteiset haasteellisempia, tulostus keskeytyy herkästi -> siirryttiin granulitulostukseen
- Granulitulostuksessa myös haasteita runsaasti Fe- seosteisten materiaalin tapauksessa

Simuloidut rakenteet ja tulostus:

- Vaimennusta optimoitiin rakenteen kautta tavoitteena mahdollisimman pieni ainetilavuus ja sen myötä mahdollisimman kevyt rakenne.
- Lähdettiin liikkeelle kartiomaisilla kerrosrakenteilla, joilla oli mahdollista saavuttaa kevyt ja laajakaistainen rakenne.
- Havaittiin että, tarkka rakenne on haasteellista tulostaa seostetuilla materiaaleilla.
- Projektin loppupuolella rakennetta optimoitiin tulostuksen kannalta helpommaksi: kartiomainen rakenne muutettiin sylinterimäiseksi sekä seinämävahvuutta kasvatettiin-> neliöpainoksi tuli 3,5 kg/m² ja simuloitu suorituskyky säilyi riittävänä.

bey⁰nd

the obvious

Pertti Lintunen